

Lutino weng romo pwonye **Dul me 16: Glades ki Carol**

Acakki: Itye kawinyo dul lwod wa me lutino weng romo pwonye. Lwod man jo ma kelo bot wu aye Backup Uganda kacel ki Brainstud. Itwero winyo pwonye wani ki iwii yamo me internet ma tye iwang website wa ma ki lwongo ni www.backupuganda.org. Ka itye kawinyo wa ki Gulu, iromo gamo pwonye man macalo dwon ma ki mako ki i Mega fm, Radio Rupiny, Radio Maria onyo i Divine Video and Music Library matye idi town kany. luaheadi ma a ki i gang kwan me district weng romo gamo pwonye ni ki i office pa DEO onyo District Education Office ki bene luaheadi ma a ki igang kwan me city council, romo gamo meg gi ki i office pa CEO onyo City Education Office ki bene igangi kwan magi: Highland Primary School matye iyi obiya iyo Kitgum, Gulu Prison Primary School iyoo Lacor ma opime ki ot lega Holy Cross, Gulu Town Primary School matye iyoo Gulu University, Mary Immaculate Primary School ingee gang lega madit pa katoli ma ki lwongo ni cathedral ma tye iyi For God, St. Joseph's Primary School onyo Christ the King Demonstration Primary School ingee gang kwan Sacred Heart. Kacer imaro ngec ma ipwonye wani, bedagonya me nywakone ki lupaconi, luremi, ki jirani ni bene. ka dano madwong gu winyo pwonye ikom kit peki ma lutino nongo ikwan, ci waromo konyo lutino wa maber loyo.

Glades: Wa jolo wu idul lwod wa me apa wiye abicel me lutino weng romo pwonye. Nyianga Abee Jackson, atiyo IBackup Uganda macalo lapwony. Tin odojo iwa yom me rwate ki lanyodo ma en obi tuju nyinge, kama en aa ki iyee ki bene jami mukene ma en tamu ni luwinywa romo ngeyo ne ki ikume. Apwoyo

Carol: Apwoyo wu weng, nianga Caroline Amony Okeny, ana aa ki Gulu, abedo Gulu ki bene amaro lutino, amaro tuku ki bedo kwed gi bene.

Glades: Apwoyo matek pi nyute eno ni. Ka wiya po, wa bedo ka nywako lok ikom latini ma ini wajo ni tye ki goro ikwan ki coc. Iromo weko kong wa nyiang iyee kong ki bene icako ngeno ne nining ni latini tye ki goro eno ni. Angeyo lunyondo myero niang ngo ma goro eno niwa romo kenyo ne ki ikume. Apwoyo.

Carol: Goro me kwan ki coc tye goro ma nongo latin tye maber, awajo ni latin tye maber ento yele ki coc ki wiye poo jami bene tye peko. Eno ni aye kiti ma wa romo niang kwede maber, pien ki latin na, atiko nwono jami cawa weny, ci nwono jami ene weko en niang. Ci ki kenyo ene aniang ni latin na tye ki goro me kwan ki coc ma dong tye ka dongo ikare ma ki nywale. Iacaki ne otero kare ma lac me cako lok, ki bene nongo timo jami mot adada ma kato lutino mukene. Ki bene ma tero en iskul, pe nongo twero kwan ki coc pwodi, ento ka iwajo ni en omi tam me aloka ki jami mukene, timo ma ber adada. En nongo niang lapeny, wa lagam bene ento ka ni ki wace ni okwan ki bene oco, kenyo ene dong ayela tye matek. Kenyo ene angenyo ni latin na mito kony.

Glades: Aya apwoyo matek, atye ki gen ni lunyodo ma tye ka winyo wa woko kenyo gi obi niang ki bene gi obi cako kubu ngec eni ma rwate ki lutino gi, pien eni tye gimo ma lunyodo tye ka yele kwede, ci bene pe gi niang ni tye goro onyo tye gimo ma ngatu mo otimo ki latin na. Apwoyo matek me nywako tami kwed wa Caro. Ngo ma in itamo ni tye gimo matek adada kibedo ki latin ma tye ki goro me kwan ki coc, apwoyo!

Carol: Jami weng tye ki ber ne ki rach ce bene, adaa ki bot lanyondo mo keken, ka latin tye ka timo jami weng mot mot, inongo lit madaa, tye gimo ma iwinyo ma lit adada. Tye nino mukene ma akok, ki bene tye nino mukene ma alego, abutu ni rii kech bene pi latin na, pe nongo yot. Ento apwoyo lubanga ni ma aniang ni latin na tye ka yele, amoko tama me yero ikin cene ki en. Ki bene an ki latin na wa dongo wat matek adada, wa tye lurem, waca gimo keken ki bene pi en, oweko dong apwonye me gwoko lutino mukene ni. Atamo ni eni ene dong tye gimo maber loyo, ribe ki lutino na pi goro me kwan ki coc. Apwonye me ribe ki lutino na, ki bene apwonye ka atye ka mo ikin dano ci awinyo lanyodo mo ma tye ka lok ikom latin ne ma tye ka yele ki kwan, pol kare adonyo ilok gi ne ci aminigi tam. Cawa mukene aceto arwate ki lutino ego ni ci awaci gi kit me konyo lutino ego ni. Ci eno ni tye gimo maber ma daa.

Glades: Apwoyo matek, lok me nywako ni ogudu kuma, ki bene atye ki gen ni lunyodo ma tye ka winyo wa lok eni obi gudu kum gi ma daa. Amaro lok me ribe ki latin ni tutwal, eni ni

tye gimo ma wa wajo ki lunyondo cawa weny, ki lupwonye ma tye woko kenyo bene. Gin acel ma obi konyo in me konyo latini ma tye ka yele ene yee latini kit tye kwede. Inongo ni eni ni tye gin ma welo wa eni otimo ki latin ne, mukwongo me ribe ki latin ne ma inongo ni jami mapol tye mutime ikare me ribe ki latin ni. En oyee latin ne kita tye kwede, ci bene tye ka mede ki nywako tam ki lunyodo ma tye ka yele ieria acel eno ni. Apwoyo matek me nwako lo keno ni, ki bene ngo ma in itamo ni lunyondo romo timo ne me konyo latin ma tye ka yele ki goro me kwan ki coc, onyo bene iromo tamo ikum labol moo ikit ma in ibedo ka konyo kwede latin ni?

Carol: Atye ki labol madwong ento abi wajo acel ma dit, ma atamo ni obi konyo lanyondo moo keken. Gin ma cel ma timo me konyo latin na ene, ma ngenyo ni latin na tye ka yele ki kwan ki coc kun adam wiye me nyiang tye maber, tye latin ma ryek. Onongo ryek ki bene loko maber, onongo ngenyo jami ma an bene pe angenyo. Ci gin ma timo ene adok igang kwan, akwano dwon nucta, aneno video ki internet, atimo jami madwong. Wiya poo onongo kwano acel centowa apar ikare ma nongo tye mwaka acel ki nucu, ento nongo pe coyo acel wa apar wa ikare manongo tye mwaka abiro, ci amoko tama, anongo caratach, acoyo acel wa apar, acoyo nucta Apaka wa nucta Z, ki bene kila jwii kudiku wa kwano, idye ceng, otyeno dak wa tiko nwono ne. kibene inge eno ni, akwanyo caratach ci acako pwonyo ne ki kwano ne olungduke, ki tung idyerebene. Ci ma nongo dong opwonyo maber, aceto iskul awajo ni latin na dong romo kwano nucta A paka wa Z, ki kwano acel wa apar, ngo mukene dak ma omiti atim? Ci rwed skul owaci abi teri iskul ci obedo kumeno. Eno ni ene obedo alokaloka ma dit ikwo pa latin na ki an, ki bene an apwonyo kwan dak bene maber.

Glades: Apwoyo matek dak odojo, eni bene dong kela ilok ma naka nen awajo ni bedo ki wat kiskul. Eni tye gimo ma pol lunyodo pe maro timo ne ki bene wa bedo ka waco ki lunyodo me kubu wat ki skul ma latin gi ceto iyee ka kwan. Ci ineno ni eni tye gimo ma en otimo ma calo lanyodo, me ceto ka kwan, en oloko ikum pwonyo kit me lwongo nucta ki dwon. Eni ni eni tye gino mo acel ma konyo lutino ma tye ki goro me kwan ki coc, ngeyo kit me kwano nucta A wa Z, ki ngeyo dwon gi bene. Kumbedi pwonye ni okonyo latin ne ma bene atye ki gen ni lunyodo ma tye ka winyo wa gi obi nongo pwonye moo olo too. Apwoyo matek Caro ikum ngec me mini wa ni. Ngo mukene ma itamo ni dano onyo lunyodo myero pe gu waji bot ngat

ma tye ka yele ki goro me kwan ki coc onyo goro mo keken? Lakodi lok mene ma myero pe gubed ka wajo ne?

Carol: Apwoyo matek. Lakodi lok ma myero pe iwaj ki latini ene, ini tye laminy, pe itwero gimo, dong iloye woko, aolo kwedi, ngo ma rach kwedi. Ego ni ene lakodi lok ma myero pe iwaj it gi. Turu cwiny gi woko.

Glades: Apwoyo matek, eni pe boo ki ngo ma wa bedo ka wero ne. iya yom ni welo wa me awora ni tye ka lok ikum jami ma wa bedo ka wajo ne ki lunyodo. Ki bene lutuwa lunyodo matye ka winyo wa, lupwonye ma tye ka winyo wa, eni bene ceto bot lupwonye. Lanyodo tye ka wajo ki latin ki gang ni wajo ni laminy pe ber, ki bene lapwony nongo tye ka waci laminy ki latin ki skul, pe konyo. Ci lunyodo ki lupwonye ma tye ka winyo program eni, wa tee lok eni ma calo lok ma pire tek, ni lakodi lok ego ni turu cwiny lutino. Pe gi obi pwonye ma twal ka ibedo ka waci gi ni pe itwero. Atiko waco ki lunyodo ki lupwonye ni tye lutino mukene ma result gi nongo rach adada ento walego ni cuk cwiny gi kitin result gi tye ma rach. Result gi obi yube kitin mere pe obi bedo pi oyot ma eno ni ene dong cwero cwiny lupwonye madaa, ento walego ni wa bed ki cwiny me kuru gi ki konyo gi bene. Apwoyo matek Caro pi ngo ma pire tek ma itamo ni.

Carol: Gin ma pire tek loyo ma amito ni dano kuniang ikom goro ikite me kwan ki coc en aye ni latin matye ki goro ikite me kwan ki coc pe obedo ngat mo ma tye ki goro me wic. Ngat ma tye ki goro me kwan ki coc, yelle iyoo me kwan ki coc keken. Kwiri me adam gi tye maber. komlok, ikare mukene, gin ryek bene dok ma gin loyo lutino mukene ma gin peke ki goro mokeken. Ipaco na, atye ki dano ma gin tye ki goro ikite me kwan ki coc. An pira kena bene onongo atye ngat mo ma tye ki goro ikite me kwan ki coc, ento bene wa tye ki teko wa ma ka wa cito katimo gin mo, watimo maber adada. Kede wa jo ma gin tye maber iyoo me kwo bene gin tye ki goro ikite kwan ki coc. Ka ngat eno ni tye la tuk goga, gin timo maber . ka gin ogoyo cal bedo maber. Ka gin tye lacat calo an, gin timo maber. lok ada, an acato teki gin mo keken, aromo bene wa cato yamo naka dano wilo. Pien an atye ki goro ikite me kwan ki coc, angeyo kit ma atimo kwede. Abibito ngat mo naka wang ma owilo. Ci goro me ikite me kwan ki coc pe obedo gin mo ma gengo ngat mo timo gin mokeken, obedo mere yelle keken, wa

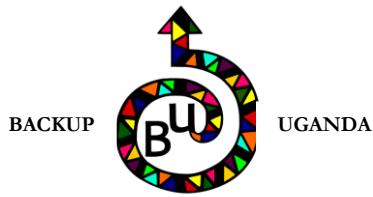
yelle ki kwan ki coc. Ento ka wa timo nino weng , ci wa nongo alokaloka maber, ki bene pi oyot oyot ka cer wa pwonyo gin mo, wiwa pe wil.

Glades: Apwoyo matek. Abedo ka bwonyo icawa ma iwaco ni iromo cato wa yamo, eno ni ber matek. ki bene yiya yom atika ni tin wa tye ki lanyodo ma tye ka nywako ne kwede wa ma lube ki ngo ma en owok ki iye ki bene lunyodo ma tye woko kenyo, kwany gin mo olotor ki ikom ngo ma welo wa tin tye ka Waco ne. ki bene gin acel ma an amito ni amed, kit ma en awaco ni ka latin mo onyo ngat mo tye ki goro ikite me kwan ki coc pe tyen loke ni ngat eno ni wiye otore okor, pe tyen loke ni ngat eno ni laming. Peko ma tye aye kwan ki coc, ento jami mukene ni weng, latin timo maber atika. Icani dong atye ka neno ngat moni ma tye ka winyo welo wa ka lok, ngat mo tika romo Waco ni en tye ki goro ikite me kwan ki coc? Ku, peke wa acel. Ento bene pud iwinyo kombedi ki bote ni en bene nongo cane ki kwan ki coc. Ento ka obino ikite me cat, en tye percent miya maber adada, pe ibineneo goro ikite me kwan ki coc idog tice me cato wil. Ci apwoyo matek adada me nywako eno ni. cuku cwiny dano matek adada. An bene atye ka pwonyo jami madwong ki ikom lok eno ni. Ki dong me agiki, ngo ma yin iromo Waco ne ki lupwonye ma gin tye ki lutino kwan ma tye ki goro iot kwan gi, ki bene gwoko ikom kit kwayi peko moni, lupwonye ma tye ki lutino kwan ma gin tye ki goro ikite me kwan ki coc? Apwoyo.

Carol: Abimiyo labol ma an amiyo bot lapwony ma pwonyo woda. En owaca ni “apeke ki cawa me pwonyo latini”, pien gin Waco ni gi kwano pi nino weng. gin tye ki cawa manok me yweyo. Awace ni, ka in itye kapwony, lutino weng ma gin tye iot kwan gi niang pwony? En owaca ni gi niang. Ci awaci, latin awobi na bene niang? eeh, apenye, tika en coyo bene tyeko tice? Owaco ni ku. Ci dong awace ni, aya, ka itye ka pwony, ki bene ma nongo dong ityeko pwony, dano weng nongo dong gu otyeko tic gi. Te cawa ni ma nok ci kong icit cok bot latina ci inen kit ma en tye ka timo ki tic ma mege, Nyute, pien en mito yin nikato lutino kwan mukene ni. Ci alegi ni ka cer itye ka pwonyo lutino kwan weng mukene ni, mi ki latina kare ni madwong. Kateki itye ka penyo lapeny, peny dano weng lapeny, ento peny en dok lapeny madwong pien en mito lapeny eno ni makato lutino kwan mukene ni. Eno ni aye tama bot lunyodo kacel ki lupwonye, ka ki bot lutino. Acwalo woda idukan tyen madwong pien onongo peke ka ngeno cente, ki bene eno ni atimo kare ducu naka en ocako ngeno ne maber . ki bene awace ni ku lwok silipa ne, ka teki olwoko, an dok alwoko odojo naka wang ma otimo

maber ki bene aweko dunyo ot. Wiya por ikare ma onongo en tye ikilac adek, awaco ki won gang kwan ni latina obi woto awora gang ci en owaca ni latina, latini pe obi romo timo ne. Ci awace ni eno ni obedo latina, dong amoko tama me timo ne. Ci aweko en owoto awora odok cen paco. Onongo tidi naka ocako timo ne maber. Acwalo en icuk naka ocako timo ne maber, ci aweko en timo jami maen peromo timo ne maber ci bene en yube woko. Ki bene eno ni aye bene tama bot lunyodo ki lupwonye ma woko kenyo, lupwonye myero gu mi kare gi madwong bot lutino kwan, kacer lok kom tuku, omyero bene ki wek gin gutuki. kacer myel, omyero bene ki wek gin gu myel, kacer obedo coc, omyero ki mini gi cawa madwong me coc, kimini gi coc madwong me akuba ci wek en kucor. Ento pe dok kimi madwong tutwal maromo dok bwono kero ne okor. Apwoyo matek adada.

Glades: Ber tutwal, apwoyo matek dok odojo, me nywako eno ni. Atye ki gen ni lupwonye ma woko kenyo, kachel ki lunyodo guniang maber. Ki dok gin acel ma an abi nwoyo me Waco ki lunyodo kachel ki lupwonye, alego wu ni pe urune ki lutino ni eni, angeyo ni lupwonye madwong gu bicako Waco ni ento cawa, cawa, cawa. Waromo toro pwonye wa? Waromo bedo ki pwony ma ribo diro mapatpat ikite me konyo lutino ma gin tye ki goro mapatpat ikite me kwan kachel ki latin ma tye ki goro ikite me kwan ki coc?. kong wamiyo kare kit ma lanyodo ni owaco kwede, wi ku po ni lanyodo tye ka lok ikom gin ma en owok ki iyee. En obedo latin madong kombedi cawani loko, romo wot idukan wilo jami, romo coc, romo dunyo ot. Ki bene lunyodo madwong gi maro gengo lutino gi, magi tye ki goro pe mi timo tic, oooh, latina ni tye ki peko peromo dunyo piny anga mu waci ni latini pe romo cito idukan. Ma kato loyo latin dong tye mwaki abiro makato icawa ni pe dong wagengo lutino wa pe mi timo tic ma latin mokeken romo timo ne. Lanyodo ni owaco ni wek latin ku bed bene katuku, wek latin kupyee, wek latin bene kutim tic mukene ma lutino luwote tye ka timo ne. Atye ki gen ni lupwonye ma gin tye ka winyo yub man gin obi kwanyo olotor gin mor ki iyee. Amito ni awac ni apwoyo matek adada, dok odojo, welo wa me yee nwyako kwed wa ngec ma meg. Kibene omyero ingee eni obedo lanyodo ma tye ki latin ma tye ki goro ikite me kwan ki coc. yiya yom tutwal malupe ki ngo ma en onywako kwed wa ki bene atye ki gen ni obi konyo lunyodo kachel ki lupwonye ma gin tye woko kenyo. Apwoyo dok odojo Carol me bino ki bene ma calo Backup Uganda wa Waco polakare ni lutino weng romo pwonye. Apwoyo.

Gulu, Uganda / Zwolle, The Netherlands
E-mail: info@backupuganda.org
Web: www.backupuganda.org
Tel: UG +256 7 72630078 NL +31 38 4604615

Agikki: Wapwoyo winyo Lutino weng romo Pwonye. i romo nywak tami kwed-wa, i romo ribbe facebook ki bene i romo cwalo lapeny mo keken ma i tye kwede i namba cim matye **0772630078.** I mito ngeyo matut i kom dul me Backup Uganda wek i bed ki ngec i kom jami matimei romo nongo i wang website www.backupuganda.org onyo i facebook, instagram, Twitter kacel ki LinkedIn.